

Perspectiefnota 2023

Voorzitter,

Vanavond bespreken we de jaarstukken van 2022 en de Perspectiefnota voor 2023 en de meerjarenbegroting voor de jaren erna. We sluiten af met een mooi resultaat. Daar zijn wij blij mee.

Dat het negatieve resultaat van de grondexploitatie onttrokken wordt uit de algemene reserve is, denken wij, goed en bewust begroten en reserveren. Jezelf niet rijk rekenen en zorgen dat er voor de grondexploitatie geld gereserveerd blijft, nu 14,2 miljoen.

Daarnaast blijft er ook nog ongeveer 775.000,- euro over van het jaar 2022 en wordt er 1,2 miljoen uit de algemene reserves onttrokken om in de jaren 2024 tot 2027 om incidenteel nieuw beleid te dekken.

Voor de meerjaren begroting zien wij andere cijfers. Cijfers die niet direct de handen op elkaar krijgen.

In 2024 een min van 27000,-, zeker te overzien en ook zeer goed verklaarbaar.

Na 4 jaar harmoniseren is het logisch dat er hier en daar enige zaken verbetering behoeven en moeten worden aangepast.

2025 gaan we naar verwachting met een mooi resultaat afsluiten.

Daarna wordt de marge wel erg klein. Structureel € 3 miljard minder voor alle Nederlandse gemeenten, kan niet zonder ingrijpende keuzes worden opgevangen. Dit kan en mag niet gebeuren wat ons betreft, duidelijkheid over de financiën moet zo snel mogelijk komen. Het constant taken over de schutting gooien met daarbij de boodschap "zoek het uit met een lager budget" daar zijn wij wel een beetje klaar mee. Zonder knaken geen taken. Daarbij komt dat de bijdrage vanuit het Rijk 8% minder dreigt te worden terwijl diezelfde Rijksoverheid zichzelf 1% kort op haar budgetten.

Dus, goed dat we een signaal afgeven dat we op het randje lopen. Ook goed dat wij nog steeds de "actiegroep" Raden in Verzet blijven volgen en hiervoor aandacht blijven vragen. Samen met andere gemeenten staan we hierin sterker. We moeten ervoor waken dat we de ploeg van de volgende regeerperiode niet opzadelen met de brokstukken van deze periode, dus de vraag blijft of we niet teveel risico lopen en te lichtvaardig begroten?

Niet voor niets geeft de VNG een begrotingsadvies aan gemeenten langs de volgende lijnen:

- Maak een sluitende begroting over de jaren 2024/2025
- Maak voor het jaar 2026 en volgende jaren een reële begroting op basis van het huidige takenpakket en de noodzakelijke investeringen, waarbij een eventueel tekort dat ontstaat duidelijk zichtbaar is.

Nieuwkomers

Een van de zaken die Den Haag nog bij ons in het bedje wil gooien is de opvang van nieuwkomers. Dit via de spreidingswet, waarvan sommigen al menen dat die is aangenomen, maar die nog vele hobbels heeft te nemen alvorens wet te zijn. Tot die tijd doen wij, wat ons betreft niet meer dan wettelijk verplicht. Wij gaan ervanuit dat ons college hiernaar handelt. Ons ambtelijk apparaat is al meer dan belast het afgelopen jaar met opvang Oekraïners en door de crisis-noodopvang. Hierdoor zijn teveel zaken blijven liggen voor onze inwoners, zaken die nu eerst weer op de rit moeten zijn. Laat eerst maar eens duidelijk zijn hoe een en ander geregeld gaat worden en wat er van ons gevraagd wordt, zonder voor de muziek uit te lopen.

Kernenbeleid

Kerngericht werken en begroten blijft voor ons een prioriteit. We zijn blij dat de begroting ook nu weer op deze manier is uitgewerkt. Een proces dat tijd vraagt en inspanning en omdenken van ons allen, zowel in de kernen, in het ambtelijk apparaat en , niet onbelangrijk ook bij ons. De kernen beginnen vorm te krijgen ieder in eigen tempo en manier, ik kan constateren dat de rest nog vooraan in het proces staat. We moeten alert blijven dat het proces, hoewel soms moeizaam, door loopt.

Laten we zorgen dat het kerngericht werken handen en voeten krijgt en dus ingebed wordt in het ambtelijk apparaat. Daar ligt een behoorlijke uitdaging: luisteren naar de kernen en hier het beleid op maken en uitvoeren. Dat vraagt een omslag in denken. De opzet van de flexibele kern aan medewerkers kan hierbij zeker helpen. Wel is het zaak om onze ambtenaren in te zetten op essentiële zaken, belangrijk voor het welzijn van onze inwoners en niet steeds op taken die er tussen door gegooid worden.

Woningbouw

Ondanks dat anderen anders willen doen geloven, zie ik een zeer positieve ontwikkeling bij het realiseren van woningbouw. Allereerst het binnenharken van de 3,7 miljoen euro uit de woningbouwstimulansregeling. Nu wel gelukt met forse inspanningen van het gehele team, iets dat eerder niet is gelukt.

Dan natuurlijk de grote locaties op de Plantage, maar ook is er nu een voorbereidingsbesluit voor Beesd Noord of zoals eerder aangeduid als de Garskampen. Iets waar 20 jaar over gesproken is krijgt nu eindelijk handen en voeten.

In Hellouw wordt een principe verzoek verder uitgewerkt, in Deil is de kansenkaart gepresenteerd en komen de locaties snel in beeld. Kortom, we komen zeker op stoom. En hoewel uitdagend gaan we voor die 2600 woningen tot 2030.

Scholen

Wij zijn blij met de vernieuwing en nieuwbouw van scholen. Wel valt het ons op dat hiervoor al een aantal keren extra budget gevraagd wordt om een en ander te realiseren. Stijging van bouwkosten en verduurzamen zijn hoofdoorzaken. Wij gaan ervan uit dat deze zaken in komende schoolaanpassingen en -vernieuwingen vooraf worden meegenomen zodat we niet opnieuw voor verrassingen komen te staan.

Jeugdzorg en sociaal domein

De druk op het sociaal domein is groot. Zeker jeugdzorg blijft een aandachtspunt. Wij hopen en verwachten dat de kapitaalinjectie die in de vorige periode is besloten, zijn vruchten gaat afwerpen. Preventie is hierin een belangrijk item. Hier zien wij al de eerste aanzetten daartoe. Rots en water is een belangrijke tool om ons doel te bereiken. We moeten er voor zorgen dat iedereen betrokken blijft, ouders, hulpverleners en docenten en dat problemen vroeg gesignaleerd en vooral aangepakt worden. Wel moeten we er voor waken dat we niet te makkelijk aansluiten in oostelijke richting voor hulpverlening op dit vlak. Het westelijk deel van onze gemeente is op andere regio's georiënteerd en daar dienen we rekening mee te houden.

Dorpshuizen

We blijven inzetten in het ondersteunen van dorpshuizen, mfc's, sportverenigingen en alles wat in onze kernen door vrijwilligers en professionals georganiseerd wordt. Dit vraagt, zeker na corona, extra inspanning. Vrijwilligers moeten enthousiast en aangehaakt blijven, dorpshuizen moeten geholpen worden bij het verduurzamen, evenementen moeten beter ondersteund en gefaciliteerd worden. Niet met een brei van regels en ge- en verboden, maar met bijstand en hulp en vooral een luisterend

oor en helpende hand. Denken vanuit de initiatiefnemer en durven doen. Vaak gaat hier op: een mens lijdt nog het meest van het lijden dat hij vreest. Met andere woorden. Niet van een negatieve kant benaderen, maar vanuit een positieve kant, geen regels om de regels, maar alleen als het doelmatig is. Niet naar de letter van de wet, maar naar de geest van de wet. We moeten niet op punten en komma's letten maar op hoofdlijnen en zorgen dat er verbinding komt. Dan ziet de wereld er ineens een stuk lichter uit en voorkomt ergernis en stress. Wees zuinig op al die vrijwilligers die zich in willen zetten voor onze kernen. Daar begint een goed sociaal opvangnet, maar dan moet dit niet ontmoedigd worden.

We moeten zorgen dat mensen niet tegen muren aanlopen en afhaken, maar de muren moeten we slopen en het gebouw opnieuw inrichten hier en daar, zodat het duidelijk is hoe iedereen acteert. Het is net als met ons nieuwe gemeentehuis, het moet open, transparant en duidelijk zijn.

Gemeentehuis

De verbouw van het gemeentehuis is bijna voltooid en, niet onbelangrijk, binnen budget. De bouw van onze nieuwe gemeentewerf zit er aan te komen. Wij hopen dat dit er voor gaat zorgen dat wij als gemeente een aantrekkelijke werkgever zijn, waarbij de werkomstandigheden er voor zorgen dat mensen zich verbonden voelen met de gemeente en dat dus het verloop van medewerkers afneemt, er daardoor minder inhuur nodig is en onze ambtenaren met plezier hun werkzaamheden verrichten.

Hierdoor zal de dienstverlening naar onze inwoners nog beter geboden kunnen worden, immers het werken in een positieve omgeving stimuleert iedereen.

Voorzitter,

Ik ga afronden. Er zijn nog heel veel zaken te melden, wellicht. Dat ga ik niet doen, laat ik binnen de tijd blijven. Belangrijk is dat we ons met elkaar, raad, college, ambtelijk apparaat beseffen dat we voor een uitdagende taak staan om het goede te doen voor onze gemeente. Dat doen we allen met een andere invalshoek, een andere levensovertuiging en een andere motivatie. Laten we vooral een ding niet vergeten en dat is waar we het voor doen. En dat zijn onze inwoners. Laat dat het begin zijn van onze missie om deze gemeente verder te ontwikkelen.